

**IZVEŠTAJ O REZULTATIMA EVALUACIJE KVALITETA
USLOVA STUDIRANJA I NASTAVNOG PROCESA
ZA AKADEMSKU 2024/25. GODINU**

Kontrola izveštaja:
prof. dr Ivana Ivanić
prodekan za poslove akreditacije,
samovrednovanja i kontrole kvaliteta rada Fakulteta

Izveštaj pripremile:
msr Sara Mejdžor
msr Luna Radević
msr Gorana Vojčić

Novi Sad, 2026.

SADRŽAJ

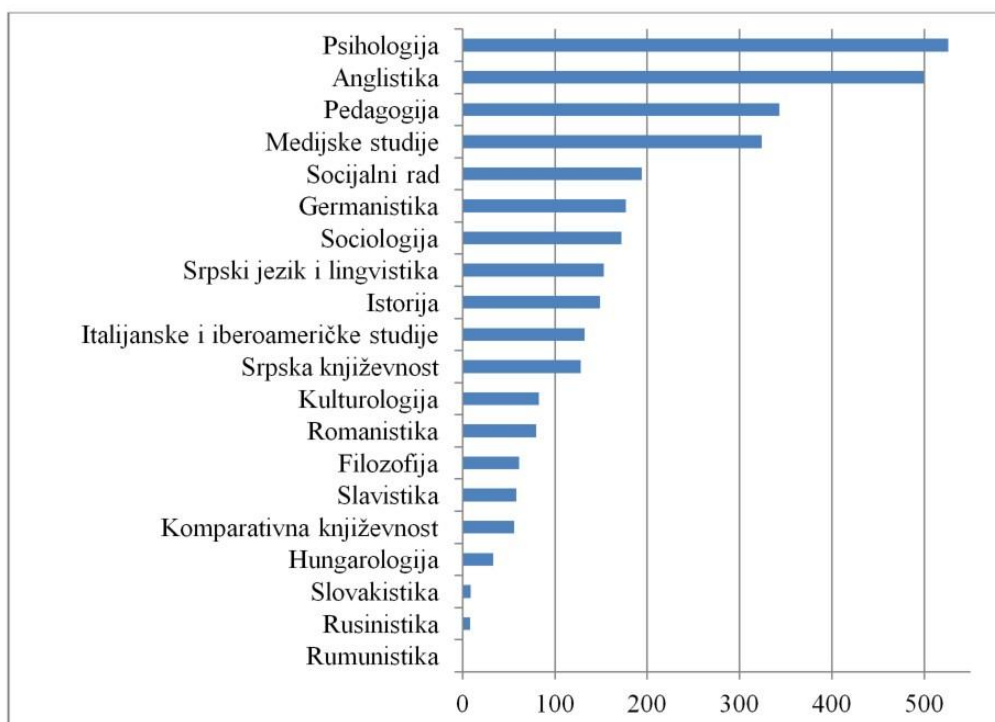
1. Odziv studenata i opis uzorka	2
2. Rezultati evaluacije	3
2.1. Rezultati evaluacije kvaliteta uslova studiranja	5
2.1.1. Akademsko-administrativna podrška	6
2.1.2. Organizaciono-informacioni uslovi	7
2.1.3. Rad biblioteka	8
2.1.4. Predstavnicima studenata	9
2.1.5. Razlike u evaluaciji kvaliteta uslova studiranja u zavisnosti od odseka	9
2.2. Rezultati evaluacije kvaliteta nastavnog procesa	13
2.2.1. Kvalitet silabusa predmeta u studijskim programima	13
2.2.2. Realizacija nastave	14
2.2.3. Kvalitet nastave	15
2.3. Komentari studenata	19

1. Odziv studenata i opis uzorka

Evaluacija kvaliteta uslova studiranja i nastavnog procesa na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu tokom akademske 2024/2025. godine realizovana je putem studentskog veb-servisa. Evaluacija zimskog i letnjeg semestra realizovana je u periodu od 29.10. do 02.11.2025. godine.

Studenti su o sprovođenju evaluacije informisani putem individualnih studentskih naloga na veb-servisu. Izjašnjavanje o učešću u anketi bilo je povezano sa prijavom ispita u prvim ispitnim rokovima nakon završetka nastave u zimskom i letnjem semestru. Studenti su imali mogućnost da anketu popune ili da se izjasne da ne žele da učestvuju. Ukupan broj prikupljenih studentskih evaluacija u zimskom semestru je 1.586, a u letnjem semestru 1.608, što čini ukupan uzorak od 3.194 evaluacionih listića. U poređenju sa prethodnom akademskom godinom (2023/24), kada je prikupljeno 6.358 evaluacija, broj prikupljenih evaluacija u ovoj akademskoj godini manji je za gotovo 50%.

Rodna struktura studenata koji su popunili anketu okvirno odgovara rodnoj strukturi studenata Filozofskog fakulteta uopšteno: ukupno 82,2% uzorka čine studentkinje (2.627), dok studenti čine 17,7% uzorka (567). Najveći udeo u uzorku čine studenti sa Odseka za psihologiju (16,5%), Odseka za anglistiku (15,6%) i Odseka za pedagogiju (10,7%) (Grafikon 1).

Grafikon 1. Odziv studenata prema odsecima. U prikazu prema odsecima uključen je i studijski program Kulturologija, koji ima interkatedarski status.

U uzorku dominiraju studenti osnovnih akademskih studija sa 93,6% (2.989), zatim studenti masterskih akademskih studija sa 5,6% (178), dok studenti doktorskih akademskih studija čine 0,8% uzorka (27). Kada je reč o studentima osnovnih studija, najzastupljeniji su studenti četvrte godine sa 30,8% (963) i prve godine sa 27,6% (881), dok studenti treće godine čine 22,4% (716), a studenti druge godine 19,2% (614) uzorka.

Posmatrano prema statusu studiranja, 65,8% studenata je u budžetskom statusu (2.102), zatim 33,8% u samofinansirajućem statusu (1.081), dok studenti strani državljani čine 0,3% uzorka (11). Kada je reč o prosečnom uspehu tokom studija, najzastupljeniji su studenti sa prosekom između 8,50 i 9,49, koji čine 38,3% uzorka (1.225). Neznatno manji udeo imaju studenti sa prosekom između 7,50 i 8,49, odnosno 37,4% (1.194). Studenti sa prosekom između 9,50 i 10 čine 14,3% uzorka (456), zatim slede studenti sa prosekom između 6,50 i 7,49 sa 9,1% (291), dok je najmanje onih sa prosekom između 6,00 i 6,49, koji čine 0,8% uzorka (28).

2. Rezultati evaluacije

Elektronski upitnik bio je usmeren na procenu dva osnovna segmenta kvaliteta studiranja: (1) opštih uslova studiranja i (2) nastavnog procesa (uključujući časove predavanja i časove vežbi). Na tvrdnje u upitniku studenti su mogli da odgovore ocenama od

1 (najniža ocena) do 5 (najviša ocena), ili da označe „nije mi poznato“ ukoliko nisu imali dovoljno informacija da daju procenu. Uz ova dva segmenta, studenti su imali i mogućnost ostavljanja slobodnih odgovora (komentara).

Važno je naglasiti da se školska 2024/2025. godina odvijala u vanrednim okolnostima usled blokade fakulteta i prekida redovne nastave u periodu od decembra 2024. do maja 2025. godine. Nakon ovog perioda, od juna do avgusta iste godine, nastava je nadoknađena na daljinu, asinhrono, putem savremenih komunikacionih tehnologija. Rezultati evaluacije samim tim ne mogu se posmatrati odvojeno od šireg konteksta u kojem su nastava, ispiti i druge aktivnosti realizovani. Prilikom interpretacije rezultata evaluacije potrebno je imati u vidu smanjen odziv studenata na anketu, kao i činjenicu da pojedini aspekti koji su bili predmet evaluacije nisu realizovani na uobičajen način, što utiče na mogućnost njihovog adekvatnog i reprezentativnog vrednovanja.

2.1. Rezultati evaluacije kvaliteta uslova studiranja

Rezultati analize studentskih evaluacija pokazuju da studenti u celini relativno pozitivno procenjuju uslove studiranja, budući da većina analiziranih dimenzija beleži prosečne ocene iznad srednje vrednosti skale (Grafikoni 2–6). Ovakav nalaz potvrđuje i opšta ocena uslova studiranja koja se nalazi iznad srednje vrednosti skale ($AS = 3,79$; $SD = 1,19$), što ukazuje na pretežno pozitivnu percepciju studenata kada je reč o kvalitetu akademskog okruženja i resursima koji podržavaju nastavni proces. U odnosu na prethodnu akademsku godinu, prosečna ocena je nešto niža.

Pre prikazivanja rezultata analize, kao i u prethodnim ciklusima evaluacije, važno je naglasiti da studenti nisu podjednako informisani o svim segmentima uslova studiranja. Naime, uočavaju se značajne razlike u nivou upoznatosti studenata sa pojedinim službama, telima i oblicima podrške dostupnim na Fakultetu. Ovakav nalaz je delimično očekivan, budući da studenti nemaju jednako čest kontakt sa svim ispitivanim segmentima, već sa nekima dolaze u dodir samo u određenim situacijama. Pored toga, kontekst u kojem je realizovana akademska godina 2024/25. verovatno je doprineo promenama u udelu odgovora ove vrste u odnosu na prethodni ciklus evaluacije. Razlike u nivou informisanosti jasno se uočavaju u distribuciji odgovora „nepoznato mi je“ za različite segmente uslova studiranja (Tabela 1), te ih je važno imati u vidu prilikom interpretacije daljih rezultata.

Tabela 1. Učestalost broja studenata koji ne poznaju određene aspekte uslova studiranja

Aspekti uslova studiranja	učestalost odgovora „nepoznato mi je“ (%)
Uprava Fakulteta	27,7%
Rukovodilac studijskog programa	25,6%
Akademski koordinator	27,1%
Zaposleni u studentskoj službi	15,3%
Kancelarija za međunarodnu saradnju	55,9%
Centar za podršku studentima	54,1%
Bibliotekari u centralnoj čitaonici	34,7%
Bibliotekari u seminarskoj čitaonici	31,8%
Savremenost bibliotečkog fonda	38,8%
Studentski veb-servis	12,8%
Informativnost sajta	13,2%
Raspored nastave	15,3%
Raspored ispita	12,1%

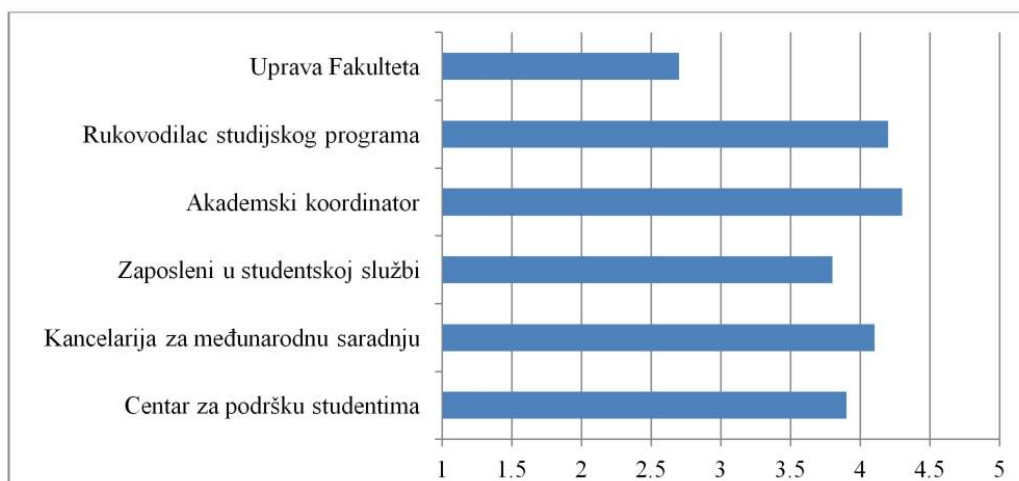
Kapacitet prostora	15,3%
Dostupnost savremenih IT	24,6%
Student prodekan	47,2%
Savez studenata Filozofskog fakulteta	42,6%
Studentska unija Filozofskog fakulteta	52,4%
Studentska asocijacija	53,3%
Ponuda u kantini	37,7%
Higijena	14,9%
Opšta ocena studijskog programa po godini	12,5%
Opšta ocena uslova studiranja	13,1%

Analiza rezultata pokazuje da je najveći procenat odgovora „nepoznato mi je“ zabeležen u vezi sa radom Kancelarije za međunarodnu saradnju, Centra za podršku studentima i pojedinih studentskih organizacija, gde se udeo ovih odgovora kreće oko 50%. U poređenju sa rezultatima prethodne evaluacije, najveće povećanje udela odgovora „nepoznato mi je“ zabeleženo je kod aspekata koji se odnose na rad biblioteka i ponudu u kantini (porast preko 10%), dok je najveće smanjenje ovih odgovora registrovano kod aspekta koji se odnosi na rad uprave Fakulteta (pad od 11,5 %).

Dalje analize sprovedene su isključivo na poduzorku studenata koji su pojedine aspekte ocenili na skali od 1 do 5. Odgovori „nepoznato mi je“ nisu uključeni u prosečne ocene, kako bi rezultati što verodostojnije odražavali procene onih studenata koji su sa datim segmentima imali neposredno iskustvo i dovoljno informacija da ih procene.

2.1.1. Akademska-administrativna podrška

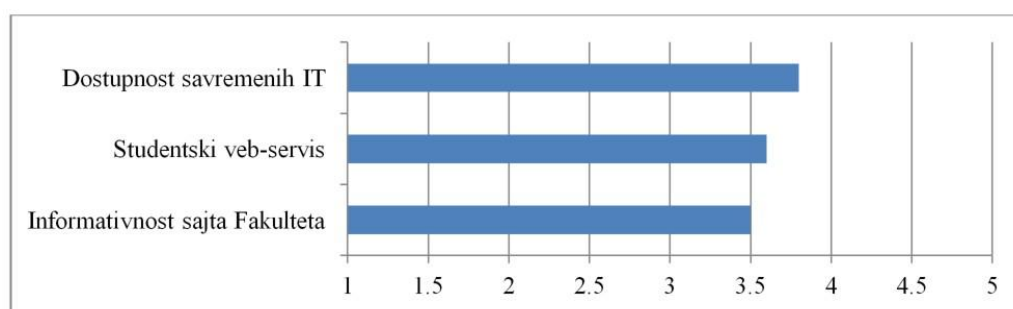
U domenu akademsko-administrativne podrške većina stavki ocenjena je relativno visokim ili umereno pozitivnim prosečnim ocenama, dok je procena rada uprave Fakulteta nešto niža (Grafikon 2). Najviše prosečne ocene u okviru ove dimenzije imaju akademski koordinatori ($AS = 4,34$; $SD = 1,14$), zatim rukovodioci studijskih programa ($AS = 4,21$; $SD = 1,25$) i Kancelarija za međunarodnu saradnju ($AS = 4,09$; $SD = 1,34$). Nešto niže, ali i dalje relativno visoke procene zabeležene su za Centar za podršku studentima ($AS = 3,95$; $SD = 1,47$) i zaposlene u studentskoj službi ($AS = 3,81$; $SD = 1,33$). Najnižu prosečnu ocenu u okviru ove dimenzije dobila je uprava Fakulteta ($AS = 2,74$; $SD = 1,73$). Standardne devijacije ukazuju na umerenu varijabilnost procena kod većine analiziranih aspekata, dok je kod procene rada Centra za podršku studentima i uprave Fakulteta zabeležena nešto veća raspršenost odgovora, što ukazuje na izraženije razlike u percepciji studenata.

Grafikon 2. Prosečne ocene akademsko-administrativne podrške u okviru uslova studiranja na Filozofskom fakultetu

2.1.2. Organizaciono-informacioni uslovi

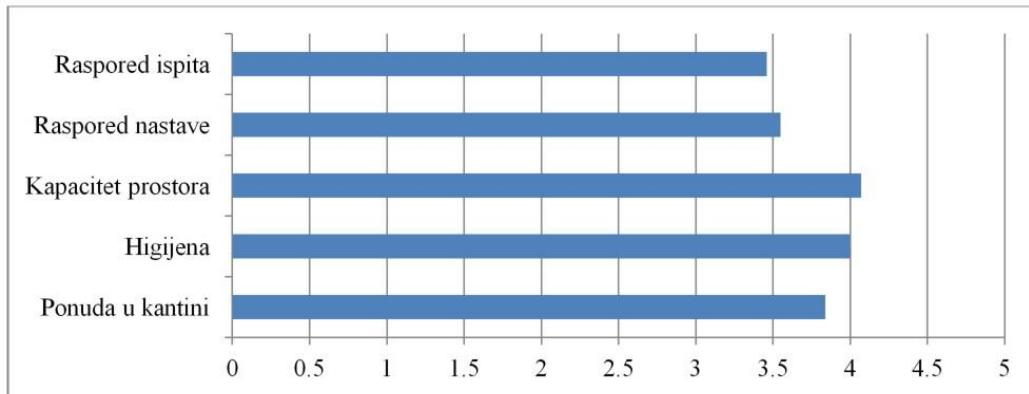
Organizaciono-informacioni uslovi studiranja ocenjeni su nešto niže u poređenju sa akademsko-administrativnom podrškom. U domenu informacionih i digitalnih resursa, svi ispitani aspekti ocenjeni su relativno ujednačeno (Grafikon 3). Najpovoljnije je ocenjena dostupnost savremenih informacionih tehnologija ($AS = 3,78$; $SD = 1,35$), zatim studentski veb-servis ($AS = 3,64$; $SD = 1,36$), dok je nešto nižu prosečnu ocenu dobila informativnost sajta Fakulteta ($AS = 3,51$; $SD = 1,42$).

Grafikon 3. Prosečne ocene informacionih resursa u okviru uslova studiranja na Filozofskom fakultetu

Kada je reč o organizacionim uslovima, ocene su raspoređene u nešto širem rasponu (Grafikon 4). Dobijeni rezultati ukazuju na generalno pozitivnu percepciju organizacionih uslova studiranja, uz nešto niže procene aspekata koji se odnose na vremensku organizaciju nastavnih i ispitnih obaveza. Najviše prosečne ocene uočavaju se kod kapaciteta prostora ($AS = 4,07$; $SD = 1,2$) i higijene prostora ($AS = 4,01$; $SD = 1,2$), a zatim i kod ponude u kantini ($AS = 3,84$; $SD = 1,37$). Sa druge strane, nešto niže ocene uočavaju se kod aspekata koji se odnose na vremensku organizaciju, pre svega u vezi sa rasporedom nastave ($AS = 3,55$; $SD =$

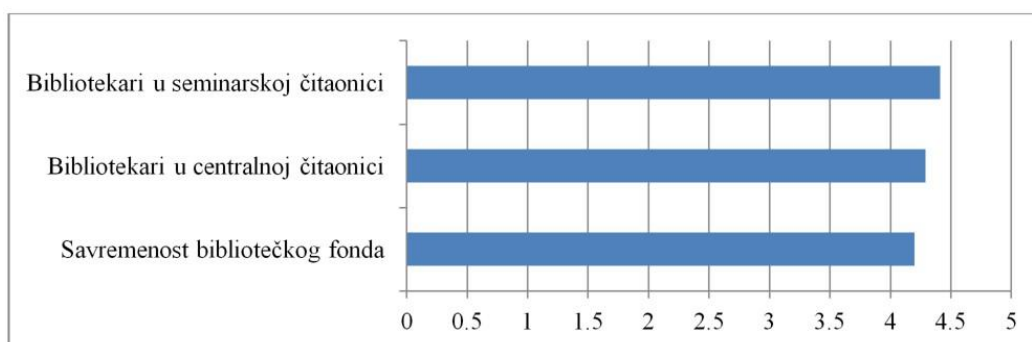
1,4), a zatim i rasporedom ispita ($AS = 3,46$; $SD = 1,47$). Moguće je da su ove ocene rezultat nestandardnog akademskog kalendara i sažete organizacije ispitnih rokova koji su specifični za ovu školsku godinu.

Grafikon 4. Prosečne ocene organizacionih aspekata u okviru uslova studiranja na Filozofskom fakultetu

2.1.3. Rad biblioteka

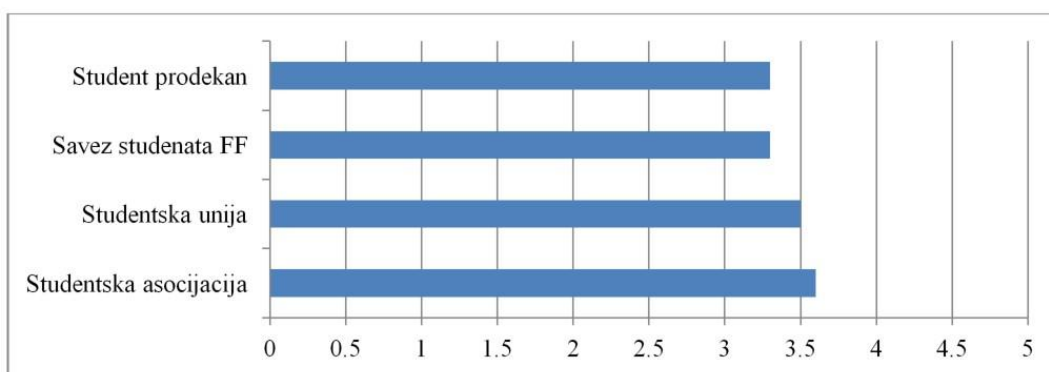
Rad biblioteka i savremenost bibliotečkog fonda ocenjeni su visokim prosečnim ocenama, što potvrđuju vrednosti koje se kreću iznad 4,2 (Grafikon 5). U poređenju sa ostalim domenima uslova studiranja, oblast bibliotečkih resursa beleži najviše studentske procene. Istovremeno, u ovom aspektu uslova studiranja je u ovom ciklusu evaluacije značajno porastao procenat odgovora „nepoznato mi je“, što se može dovesti u vezu sa specifičnim okolnostima u kojima je realizovana akademska godina, tokom koje su pojedine aktivnosti biblioteke bile privremeno izmenjene. Ipak, nalazi ukazuju na to da bibliotečki resursi predstavljaju veoma pozitivno vrednovan segment uslova studiranja među studentima koji su sa njima imali neposredno iskustvo.

Grafikon 5. Prosečne ocene rada i opremljenosti biblioteka u okviru uslova studiranja na Filozofskom fakultetu

2.1.4. Predstavници studenata

Kada je reč o domenu studentskih predstavnika, odnosno studentskih organizacija i studenta prodekan, prosečne ocene ukazuju na to da se prosečne vrednosti kreću između 3,2 i 3,6 (Grafikon 6). Potrebno je naglasiti i da je ovaj domen ujedno i najmanje poznat studentima: udeo odgovora „nepoznato mi je“ za rad ovih organizacija i predstavnika kreće se od 42,6% (Savez studenata Filozofskog fakulteta) do čak 53,3% (Studentska asocijacija).

Grafikon 6. Prosečne ocene rada predstavnika studenata u okviru uslova studiranja na Filozofskom fakultetu¹

2.1.5. Razlike u evaluaciji kvaliteta uslova studiranja u zavisnosti od odseka

Kako bi se sagledale moguće razlike između studijskih grupa u proceni uslova studiranja, analizirane su prosečne vrednosti odabranih aspekata uslova studiranja na nivou pojedinačnih odseka. U analizu su uključeni pre svega oni segmenti uslova studiranja koji mogu varirati između odseka i studijskih programa, poput organizacije ispita ili rada seminarske biblioteke. Aspekti koji su zajednički svim studentima i ne zavise od studijskog programa (na primer studentski veb-servis) nisu obuhvaćeni ovom analizom. Takođe, iz analize su izostavljeni odseci, odnosno studijski programi, kod kojih je broj učesnika u evaluaciji bio nedovoljan za pouzdano prikazivanje prosečnih vrednosti, i to: Rusinistika, Rumunistika, Slovakistika i Interdisciplinarne doktorske studije.

Kada je reč o akademsko-administrativnoj podršci, rukovodioci studijskih programa i akademski koordinatori ocenjeni su veoma visoko na gotovo svim odsecima. Najviše ocene za rukovodioce studijskih programa zabeležene su na Odseku za istoriju ($AS = 4,47$; $SD =$

¹ U bazi evaluacija za ovu školsku godinu ne postoje podaci o oceni rada Studentskog parlamenta Filozofskog fakulteta.

1,12) i Odseku za srpsku književnost ($AS = 4,46$; $SD = 0,99$), dok su akademski koordinatori najpovoljnije ocenjeni među studentima sa Odseka za komparativnu književnost ($AS = 4,6$; $SD = 0,8$) i Odseka za pedagogiju ($AS = 4,48$; $SD = 1,03$). Najniža prosečna ocena za rukovodioca studijskog programa zabeležena je kod Odseka za sociologiju ($AS = 3,82$; $SD = 1,33$), dok su akademski koordinatori najniže ocenjeni na Odseku za romanistiku ($AS = 3,94$; $SD = 1,45$).

U pogledu organizacije nastave i ispita uočava se nešto veća varijabilnost između odseka. Najviše ocene rasporeda nastave i ispita beleže studenti hungarologije (raspored nastave $AS = 4,15$; $SD = 1,09$; raspored ispita $AS = 4,06$; $SD = 1,27$). Nasuprot tome, najniže ocene u ovom domenu zabeležene su među studentima romanistike (raspored nastave $AS = 3,02$; $SD = 1,37$; raspored ispita $AS = 2,64$; $SD = 1,54$), dok nešto niže vrednosti beleže i studenti slavistike kada je reč o rasporedu ispita ($AS = 2,89$; $SD = 1,55$).

Rad studentske službe ocenjen je relativno ujednačeno na većini studijskih programa. Najpovoljnije procene zabeležene su kod studenata komparativne književnosti ($AS = 4,19$; $SD = 1,11$), dok su najniže ocene zabeležene kod studenata romanistike ($AS = 3,27$; $SD = 1,42$).

Bibliotečki resursi i rad seminarskih biblioteka ocenjeni su veoma visoko na svim odsecima. Najvišu prosečnu ocenu za rad bibliotekara u seminarskoj biblioteci dali su studenti romanistike ($AS = 4,77$; $SD = 0,46$), dok su bibliotečki fond najpovoljnije ocenili studenti srpskog jezika i lingvistike ($AS = 4,51$; $SD = 0,84$). Najniže prosečne ocene za bibliotekara su ocenili studenti sociologije ($AS = 4,04$; $SD = 1,31$) i socijalnog rada ($AS = 4,04$; $SD = 1,50$), a najnižu ocenu savremenosti bibliotečkog fonda studenti filozofije ($AS = 3,90$; $SD = 1,3$).

Kapacitet prostora najpovoljnije su ocenili studenti srpskog jezika i lingvistike ($AS = 4,45$; $SD = 0,94$), dok su najniže ocene u ovom segmentu zabeležene kod studenata romanistike ($AS = 3,71$; $SD = 1,3$) i filozofije ($AS = 3,73$; $SD = 1,34$).

Kada je reč o opštoj oceni studijskog programa na godini studija, najviše prosečne vrednosti beleže studenti komparativne književnosti ($AS = 4,45$; $SD = 0,98$), dok je najniža prosečna ocena zabeležena je među studentima slavistike ($AS = 3,85$; $SD = 1,09$). Posmatrano u celini, najvišu opštu ocenu uslova studiranja dali su studenti hungarologije ($AS = 4,12$; $SD = 0,99$), dok su najniže prosečne ocene zabeležene među studentima slavistike ($AS = 3,24$; $SD = 1,36$), romanistike ($AS = 3,50$; $SD = 1,07$) i psihologije ($AS = 3,59$; $SD = 1,21$). Ipak, i u ovim slučajevima procene se nalaze u okviru umereno pozitivnih vrednosti, što ukazuje na to da studenti različitih odseka u celini imaju relativno pozitivnu percepciju uslova studiranja.

Kada se svi elementi ankete uzmu u obzir, može se zaključiti da su prosečne ocene različitih aspekata uslova studiranja umereno visoke na svim odsecima, uz izvesne, ali ne i izražene razlike među njima. Pojedini odseci se ipak izdvajaju po višim procenama u određenim segmentima, pri čemu se naročito izdvajaju Odsek za hungarologiju i Odsek za komparativnu književnost, koji u nekoliko analiziranih aspekata beleže najviše prosečne vrednosti. Sa druge strane, u odnosu na ostale odseke, studenti sa Odseka za romanistiku su dodelili niže prosečne vrednosti u većini analiziranih aspekata. Pregled svih prosečnih vrednosti za ispitane aspekte prema odsecima prikazan je u Tabeli 2.

Tabela 2. Razlike u prosečnim ocenama različitih aspekta studiranja prema odsecima. Najniže i najviše prosečne vrednosti za svaku stavku su istaknute.

Odsek	Rukovodilac programa	Akademski koordinatori	Raspored nastave	Raspored ispita	Studentska služba	Bibliotekar (seminar)	Bibliotečki fond	Kapacitet prostora	Studijski program	Opšta ocena
Srpski jezik i lingvistika	4,38	4,44	3,93	3,80	3,95	4,64	4,51	4,45	4,24	4,05
Srpska književnost	4,46	4,47	3,81	3,62	4,08	4,59	4,37	4,23	4,23	3,94
Komparativna književnost	4,27	4,60	3,43	3,60	4,19	4,55	4,25	4,34	4,45	3,76
Anglistika	4,09	4,29	3,39	3,33	3,67	4,46	4,17	4,03	3,97	3,71
Germanistika	4,33	4,35	3,56	3,55	3,44	4,51	4,21	3,89	4,15	4,0
Romanistika	4,36	3,94	3,02	2,64	3,27	4,77	4,30	3,71	4,09	3,5
Slavistika	4,29	4,31	3,37	2,86	3,73	4,43	4,05	4,06	3,85	3,24
Hungarologija	4,15	4,36	4,15	4,06	3,97	4,35	4,29	4,09	4,24	4,12
Italijanske i iberoameričke studije	4,21	4,32	3,15	3,34	3,73	4,44	4,14	3,75	4,01	3,68
Psihologija	4,11	4,37	3,53	3,31	3,95	4,38	4,1	4,04	4,09	3,59
Pedagogija	4,02	4,48	3,72	3,68	3,79	4,44	4,33	4,27	4,15	3,98
Istorija	4,47	4,36	3,78	3,82	4,04	4,33	4,24	4,18	4,28	3,99
Sociologija	3,82	3,93	3,63	3,53	3,94	4,04	4,06	4,09	4,05	3,83
Socijalni rad	3,97	3,99	3,53	3,45	3,94	4,04	4,01	3,94	4,13	3,82
Filozofija	4,14	4,09	3,56	3,41	3,81	4,23	3,9	3,73	4,06	3,6
Medijske studije	4,61	4,49	3,42	3,37	3,66	4,43	4,15	4,05	4,35	3,78
Kulturologija	4,41	4,41	3,49	3,39	3,55	4,45	4,23	3,92	4,31	3,8

2.2. Rezultati evaluacije kvaliteta nastavnog procesa

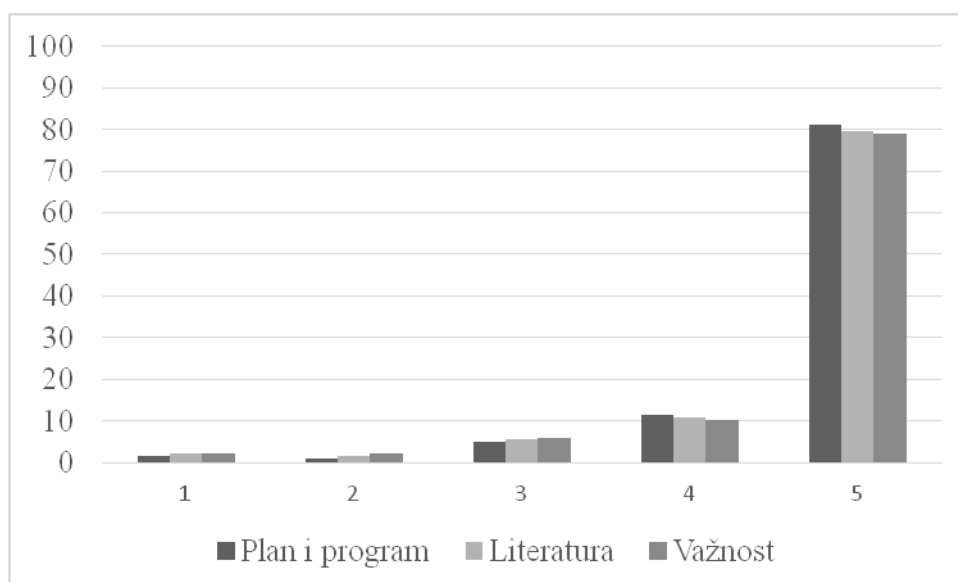
Upitnik za evaluaciju kvaliteta nastavnog procesa sadrži tri grupe pitanja, koje se odnose na (1) kvalitet silabusa predmeta, (2) kvalitet organizacije i realizacije nastave i (3) kvalitet same nastave.

2.2.1. Kvalitet silabusa predmeta u studijskim programima

Kvalitet silabusa, odnosno programa pojedinačnih predmeta, procenjivan je na osnovu tri pitanja koja su se odnosila na plan i program predmeta, literaturu i važnost predmeta za studijski program. Studenti su ove aspekte ocenjivali na skali od 1 (najniža ocena) do 5 (najviša ocena).

Procentualna raspodela odgovora prikazana na Grafikonu 7 pokazuje da su procene sva tri aspekta kvaliteta silabusa veoma pozitivne i međusobno prilično ujednačene. Kod sva tri aspekta najzastupljenija je ocena 5, koja se javlja u približno 80% procena. Najniže ocene (1 i 2) se pojavljuju tek sporadično i ni u jednom slučaju ne prelaze 2% odgovora.

Prosečne ocene sva tri procenjivana aspekta – plana i programa kursa, literature i važnosti predmeta za studijski program su vrlo bliske (4,69, 4,65 i 4,62 redom) i ukazuju na to da studenti generalno izrazito pozitivno procenjuju ove aspekte nastave.

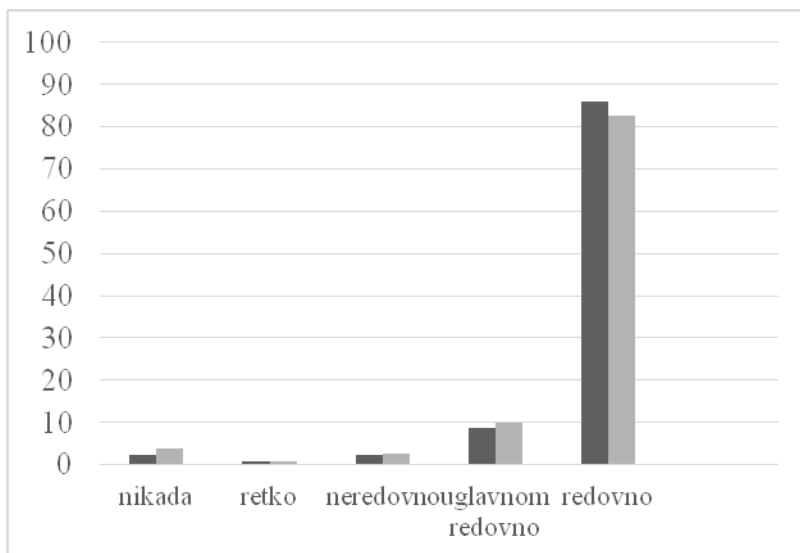
Grafikon 7. Kvalitet predmeta u studijskim programima

2.2.2. Realizacija nastave

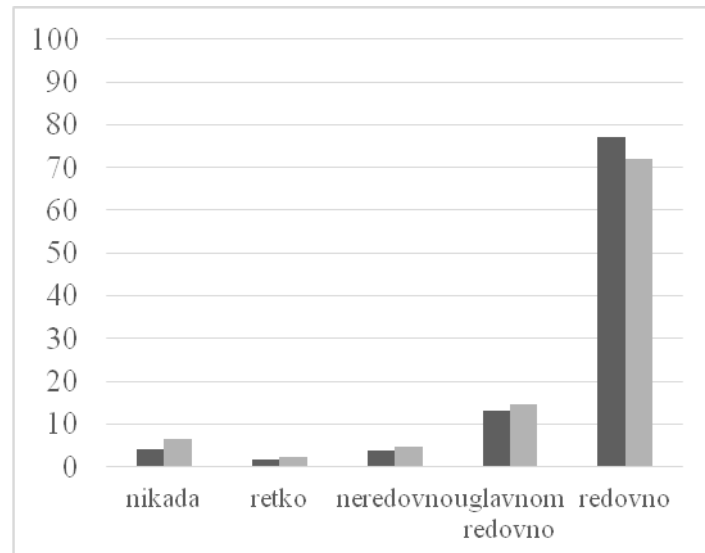
Kvalitet realizacije nastave procenjivan je na osnovu tri pitanja koja su se odnosila na redovnost pohađanja nastave, redovnost održavanja nastave i redovnost održavanja konsultacija. Odgovori su davani na petostepenoj skali, sa kategorijama od „nikada” do „redovno”.

Distribucije odgovora prikazane na Grafikonu 8 ukazuju na veoma povoljnu procenu realizacije nastavnog procesa. Kod sva tri indikatora najzastupljeniji je odgovor „redovno”. Posebno se izdvaja procena redovnosti pohađanja nastave, gde odgovor „redovno” dominira i čini više od četiri petine odgovora, dok je dodatni deo procena koncentrisan u kategoriji „uglavnom redovno”. Ovakva distribucija odgovora se razlikuje od onih dobijenih prilikom analize ranije sprovedenih studentskih evaluacija, kada je prosečna ocena redovnosti pohađanja nastave bila upadljivo niža od procene redovnosti u druga dva aspekta. Kada je reč o proceni redovnosti održavanja nastave, raspodela odgovora je nešto raspršenija nego kod preostala dva aspekta, ali je i u ovom slučaju najveći procenat odgovora koncentrisan u kategorijama „redovno” i „uglavnom redovno”. Delimično objašnjenje ovog nalaza treba tražiti i u činjenici da je tokom školske 2024/25. godine veći deo nastave održan u asinhronom obliku, putem komunikacionih tehnologija.

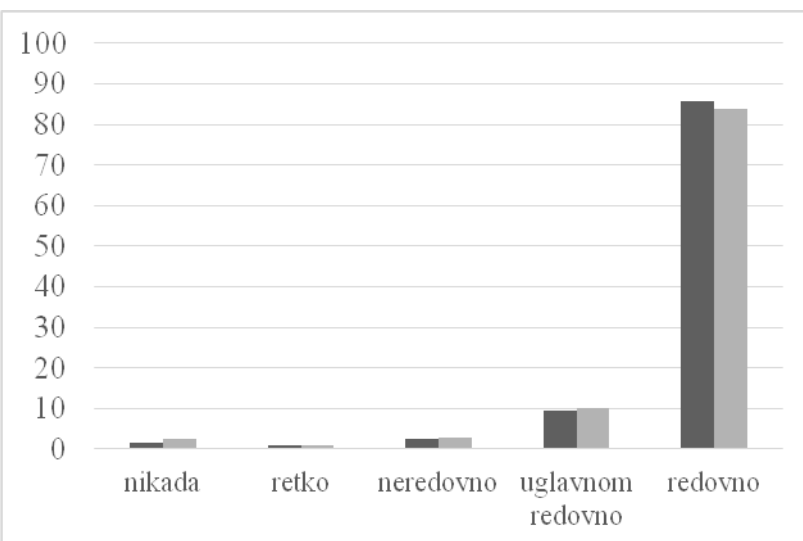
„Iako su predavanja i vežbe ocenjeni slično, podaci ukazuju na blagu prednost predavanja u pogledu redovnosti održavanja. S druge strane, vežbe su neznatno učestalije u opsezima nižih ocena. Za razliku od ranije analiziranih studentskih evaluacija, u ovom ciklusu su primenom Kruskal-Wallis-ovog testa detektovane statistički značajne razlike u redovnosti sva tri procenjena aspekta i to u smeru zaključka da studenti češće prisustvuju predavanjima, da se predavanja redovnije održavaju i da su konsultacije nastavnika redovnije. Ipak, ove razlike su izuzetno male.

Nastavu iz ovog predmeta posećujem...

Nastava se održava...

Nastavnik konsultacije održava...

■ predavanja ■ vežbe

Grafikon 8. Realizacija nastave

2.2.3. Kvalitet nastave

Kvalitet nastave procenjivan je na osnovu studentskih odgovora na pitanja koja su obuhvatala više aspekata nastavnog rada: jasnoću i razumljivost izlaganja gradiva, pripremljenost za izvođenje nastave, spremnost nastavnika da odgovori na studentska pitanja, podsticanje aktivnog učešća studenata tokom nastave, nastojanje da se nastavni sadržaji učine zanimljivim i korisnim, kao i korektan odnos nastavnika prema studentima. Navedeni aspekti ocenjivani su na skali od 1 do 5. Pored toga, studenti su na istoj skali davali i opštu ocenu nastavnika.

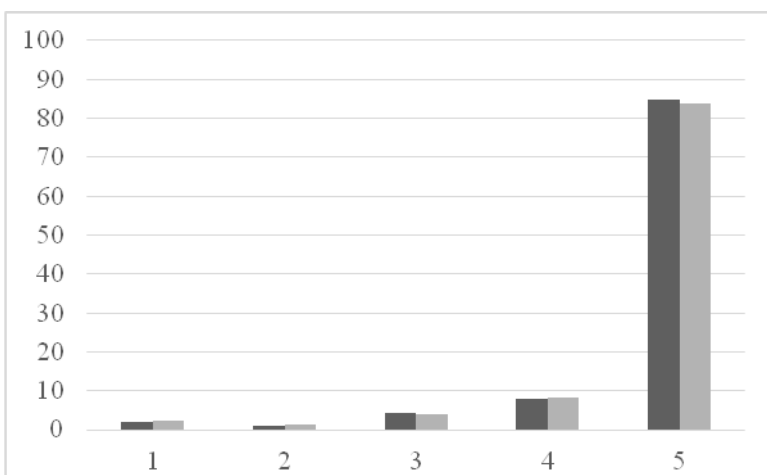
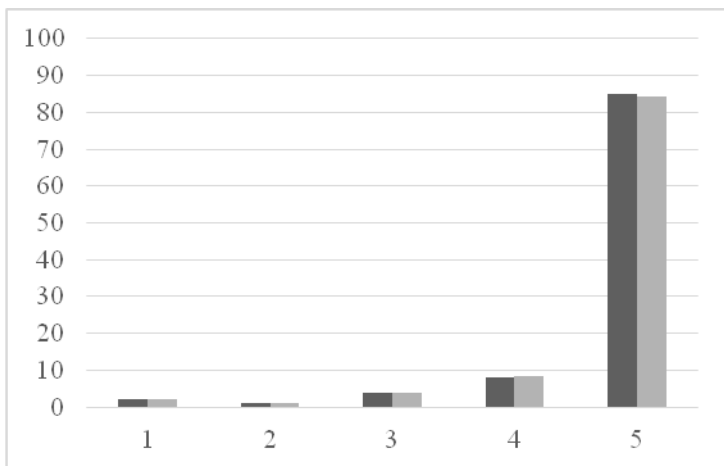
Tabela 3. Kvalitet nastave koja se sprovodi na predavanjima, na vežbama i ukupno

Aspekti procene kvaliteta nastave	Predavanja		Vežbe		Nastava ukupno	
	<i>AS</i>	<i>SD</i>	<i>AS</i>	<i>SD</i>	<i>AS</i>	<i>SD</i>
jasno i razumljivo izlaže gradivo	4,73	0,76	4,71	0,80	4,72	0,78
nastava je dobro pripremljena	4,72	0,78	4,70	0,81	4,71	0,79
spreman da odgovara na pitanja	4,78	0,70	4,77	0,70	4,78	0,70
podstiče aktivnost studenata	4,73	0,77	4,73	0,78	4,73	0,78
nastavni sadržaj čini zanimljivim i korisnim	4,71	0,81	4,70	0,81	4,71	0,81
korektan u odnosu sa studentima	4,76	0,74	4,75	0,74	4,76	0,74
opšta ocena	4,74	0,73	4,74	0,72	4,74	0,73
prosek svih ocena	4,74	0,76	4,73	0,76	4,74	0,76

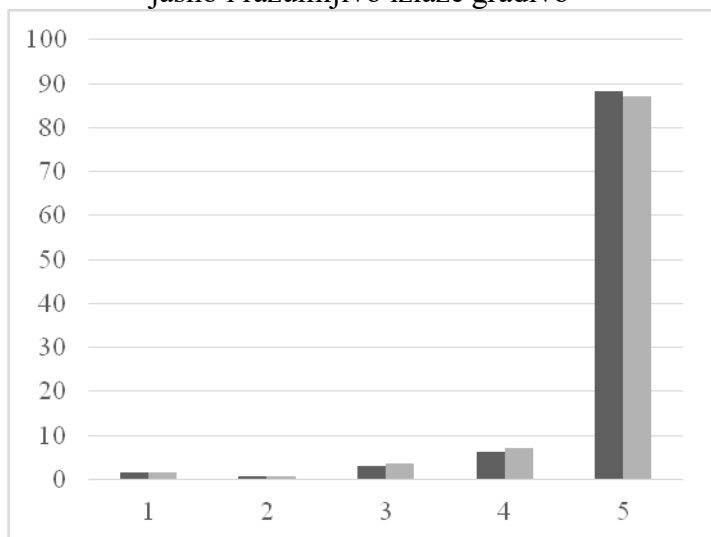
U Tabeli 3 prikazane su prosečne ocene kvaliteta nastave na časovima predavanja, časovima vežbi i na nivou nastave u celini. Dobijeni rezultati ukazuju na veoma visoku procenu kvaliteta nastave, s obzirom na to da se prosečne ocene svih analiziranih aspekata kreću se u uskom rasponu visokih vrednosti, približno od 4,70 do 4,78. Ukupan prosek svih ocena takođe potvrđuje izrazito pozitivnu evaluaciju nastave, kako za predavanja i vežbe pojedinačno, tako i za nastavu posmatranu u celini.

Među najviše ocenjenim aspektima izdvajaju se spremnost nastavnika da odgovore na pitanja studenata i korektan odnos prema studentima. Veoma visoke prosečne ocene dobijene su i za jasnoću i razumljivost izlaganja gradiva, pripremljenost za izvođenje nastave, kao i za podsticanje aktivnog učešća studenata tokom nastave. Nastojanje nastavnika da sadržaje učine zanimljivim i korisnim takođe je ocenjeno veoma povoljno, kao i opšta ocena nastavnika.

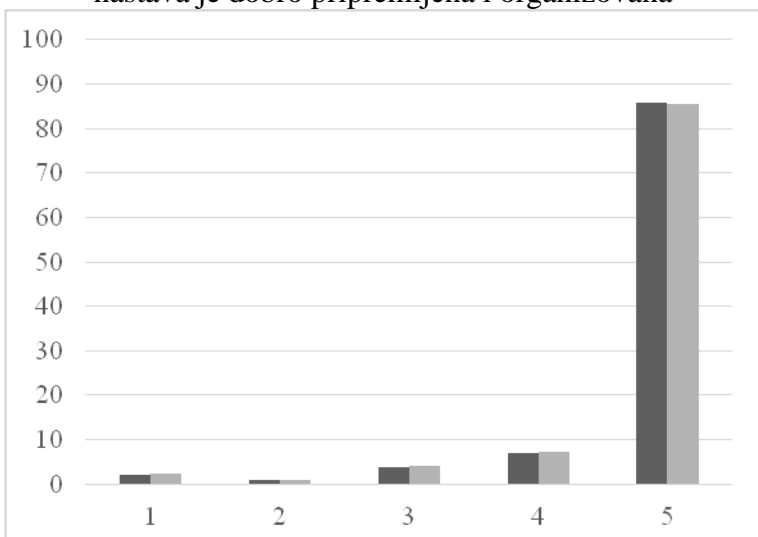
Procene kvaliteta predavanja i vežbi međusobno su veoma ujednačene. Na većini aspekata prosečne ocene na predavanjima su minimalno više u odnosu na vežbe, ali su te razlike veoma male i ne ukazuju na suštinska odstupanja u proceni kvaliteta ova dva oblika nastave. Primećena je veća ujednačenost ovih ocena u poređenju sa ocenama dobijenim u studentskim evaluacijama tokom ranijih školskih godina, gde su saradnici bili procenjeni (blago) pozitivnije u odnosu na nastavnike. Dodatno, standardne devijacije su relativno niske i kreću se uglavnom oko vrednosti 0,70 do 0,81, što ukazuje na relativno malu raspršenost odgovora i prilično visok stepen saglasnosti među studentima u proceni kvaliteta nastave. Generalno, tokom školske 2024/25. godine, opšta ocena nastavnika jednaka je za predavanja i vežbe, što dodatno potvrđuje stabilnost dobijenih procena.

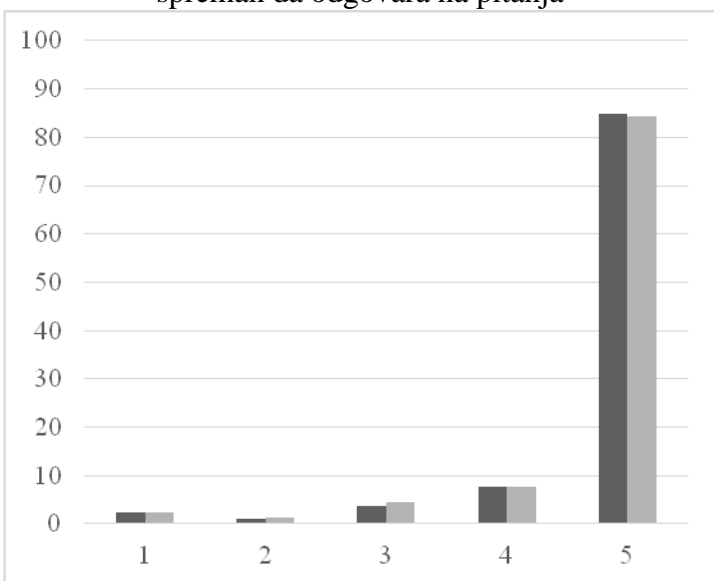
jasno i razumljivo izlaže gradivo

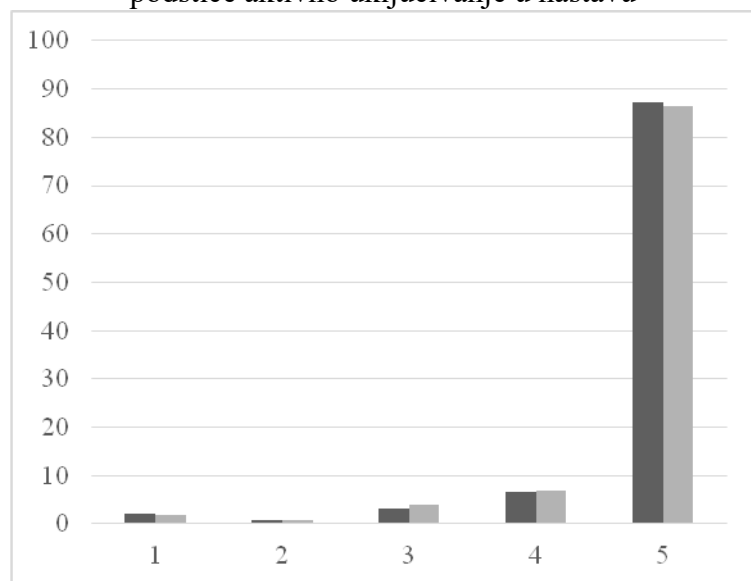
nastava je dobro pripremljena i organizovana

spreman da odgovara na pitanja

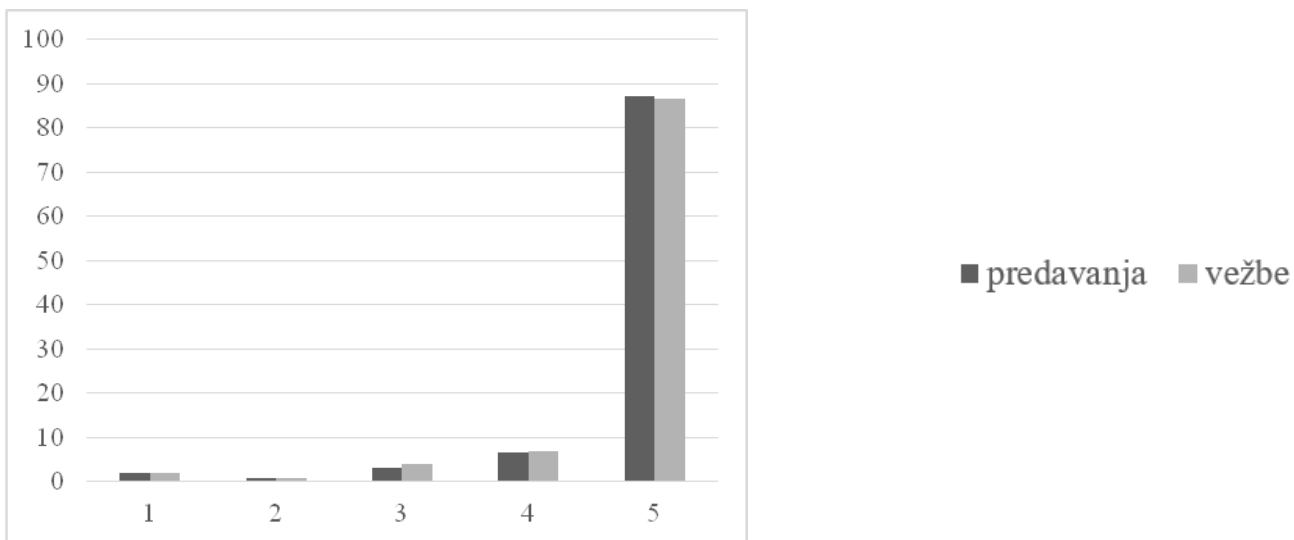

podstiče aktivno uključivanje u nastavu

trudi se da nastavni sadržaj učini zanimljivim i korisnim

korektan u odnosu sa studentima

Opšta ocena
 Grafikon 9. Distribucije procenata dobijenih ocena po pitanjima za predavanja i vežbe

I na osnovu raspodele odgovora na Grafikonu 9, jasno se može primetiti zastupljenost najviših ocena kod svih posmatranih aspekata kvaliteta nastave. Na svim prikazanim graficima, ocena 5 je ubedljivo najčešći odgovor, pri čemu njen udeo iznosi oko 85% ili više. Najniže ocene se javljaju retko i ni u jednom aspektu ne prelaze 2.5% ukupnih odgovora. U odnosu na ostale aspekte analize, nešto veća varijabilnost odgovora se može videti kod procene podsticanja aktivnog uključivanja studenata u nastavu, kao i kod nastojanja da se nastavni sadržaji učine zanimljivijim i korisnim. Prilikom interpretacije i ovih rezultata, treba uzeti u obzir i vanredne okolnosti u kojima se nastava tokom ove školske godine odvijala.

Posmatrano prema tipu nastave, razlike između predavanja i vežbi uglavnom su male. Na pojedinim pitanjima vežbe imaju neznatno veći udeo nižih kategorija odgovora, dok su na drugim aspektima raspodele gotovo podudarne. Ukupno gledano, i predavanja i vežbe ocenjeni su izrazito pozitivno, a takvu sliku potvrđuje i veoma visoka opšta ocena nastavnika odnosno saradnika.

2.3. Komentari studenata

Tokom sprovođenja evaluacije, pored kvantitativnog ocenjivanja, studenti su imali mogućnost da u okviru otvorenih pitanja iznesu komentare, zapažanja i sugestije u vezi sa opštim uslovima studiranja i kvalitetom nastavnog procesa, uključujući časove predavanja i časove vežbi. Na osnovu prikupljenih odgovora sprovedena je kvalitativna analiza, a njeni ključni nalazi prikazani su u nastavku.

Analiza komentara studenata pokazuje da se značajan broj odgovora odnosi na specifične okolnosti u kojima se odvijala akademska 2024/2025. godina. Usled blokade fakulteta, u skladu sa odlukama Nastavno-naučnog veća, nastava je u decembru 2024. godine obustavljena, a od juna 2025. godine je organizovana na daljinu primenom informaciono-komunikacionih tehnologija. U značajnom broju komentara studenti ističu da je u takvim okolnostima bilo otežano objektivno procenjivanje kvaliteta nastave i uslova studiranja.

U delu koji se odnosi na opšte uslove studiranja analizirano je približno 50 komentara studenata, što predstavlja znatno manji broj u odnosu na prethodnu akademsku godinu, kada je zabeleženo oko 150 komentara. Najveći broj komentara odnosi se na rad uprave Fakulteta. U komentarima su izneta različita zapažanja u vezi sa postupanjem uprave u vanrednim okolnostima i merama preduzetim tokom završetka akademske godine.

U komentarima studenti iznose primedbe na način realizacije nadoknade nastave i ispita, pre svega u vezi sa obimom obaveza i prilagođenošću obaveza okolnostima. Zabeleženi su i komentari koji ukazuju na različite percepcije kriterijuma tokom nadoknade nastave.

Kao i prethodne godine, deo komentara odnosi se na strukturu studijskih programa, posebno u vezi sa brojem predmeta i njihovom relevantnošću za studijski program. U manjem broju komentara izraženo je zadovoljstvo opštim uslovima studiranja i radom pojedinih nastavnika i zaposlenih u Studentskoj službi. Istovremeno, zabeležene su i primedbe koje se odnose na rad Studentskog parlamenta, higijenu, troškove studiranja i obavezu popunjavanja ankete.

Nakon analize komentara koji se odnose na opšte uslove studiranja, u nastavku su razmotreni komentari studenata koji se odnose na kvalitet nastavnog procesa.

U velikom broju komentara studenti izražavaju zadovoljstvo radom nastavnika i saradnika. Kao pozitivni aspekti izdvajaju se stručnost, posvećenost radu, spremnost da se studentima dodatno objasni gradivo, kao i korektan i uvažavajući odnos u komunikaciji.

Studenti često naglašavaju da im odgovara nastava u kojoj se gradivo izlaže jasno i razumljivo, kao i časovi koji podstiču diskusiju i aktivno učešće studenata.

Pozitivni komentari odnose se i na dostupnost nastavnika i saradnika, naročito kada se nastava odvijala u izmenjenim uslovima. Kao značajna prednost navode se dobro organizovani nastavni materijali, njihovo blagovremeno dostavljanje, odgovaranje na mejlove, organizovanje konsultacija, kao i spremnost nastavnika i saradnika da izađu u susret studentima u vezi sa predispitnim obavezama i načinom polaganja ispita.

Pored pozitivnih zapažanja, u komentarima su prisutne i kritike koje se odnose na različite aspekte nastavnog procesa. Jedan deo primedbi odnosi se na organizaciju pojedinih predmeta, pri čemu studenti navode da sadržaj nije uvek usklađen sa brojem časova ili brojem ESPB bodova, da su predispitne obaveze preobimne, kao i da kriterijumi ocenjivanja nisu uvek dovoljno jasni ili dosledno primenjeni. Pojedini komentari naglašavaju neophodnost bolje povezanosti svih oblika nastave sa ispitom, kao i modernizaciju postojeće literature i materijala.

U delu odgovora studenti izražavaju nezadovoljstvo načinom izvođenja nastave u uslovima kada nije bilo moguće održavati redovna predavanja i vežbe. Kao problem se navodi da samo postavljanje prezentacija ili materijala nije uvek bilo dovoljno za razumevanje gradiva, kao i da u takvim okolnostima nije bilo moguće adekvatno proceniti kvalitet rada nastavnika. Zbog toga se u pojedinim komentarima ističe da rezultati evaluacije u ovoj akademskoj godini treba da se tumače sa rezervom.

Komentari studenata ističu probleme u organizaciji: od kašnjenja rezultata ispita do administrativne neusaglašenosti među predmetima. Naglašeno je da zahtevi na pojedinim predmetima nisu korigovani uprkos skraćenom nastavnom procesu, dok je komunikacija često bila neefikasna. Manji broj komentara odnosi se na organizaciju samih studijskih programa, pri čemu studenti navode da su pojedini predmeti nedovoljno povezani sa studijskim programom, da postoji preklapanje sadržaja između predmeta ili da bi pojedine predmete trebalo drugačije rasporediti po godinama studija.

U celini posmatrano, komentari ukazuju na to da studenti u najvećem broju slučajeva pozitivno vrednuju stručnost, posvećenost i odnos nastavnika i saradnika prema studentima, dok se primedbe najčešće odnose na organizaciju nastave, obim obaveza i usklađenost zahteva sa uslovima u kojima se nastava odvijala tokom akademske 2024/2025. godine.